

Farvel til vikingetiden

Udarbejdet af Lars Due Arnov, KP

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Farvel til vikingetiden

Beskrivelse

Hvad ligger der egentlig i begrebet viking? Hvordan er det blevet brugt og misbrugt gennem historien? Og hvilken rolle spiller vikingetiden for vores identitet og selvforståelse i dag?

I dag forbinder vi vikingen med langt hår og skæg, store muskler og et lige så stort og krigerisk mod. Den vilde viking bliver flittigt brugt i reklamer for alt fra leverpostej til cykelhjelme, og en af tidens mest sete tv-serier foregår også i vikingetiden. Men selve ordet viking er et produkt af 1800-tallets nationalromantiske dyrkelse af fortiden. Også nazisterne hentede inspiration hos de blonde krigere. Derfor er der dem, der mener, at vi nu helt bør droppe 'v-ordet' og gøre op med ideen om, at der findes en særlig nordisk krigerånd.

Det er nogle af spørgsmålene i denne uges Kampen om historien, hvor Thomas Vinther Larsen taler med historiker og forfatter Anders Lundt Hansen og postdoc. og ph.d. i religionsvidenskab Sophie Bønding.

Pædagogisk note

Podcasten er meget velegnet i forhold til at rykke ved elevernes forståelse af vikingetiden. Først og fremmest i forhold til begrebet viking, hvor Anders Lundt Hansen slår fast, at "sørøver" er en meget mere dækkende betegnelse. Desuden kommer udsendelsen fint omkring, hvordan vikingetiden opstår (som konstruktion) i 1800-tallet. Endelig er der også nogle gode pointer om historiebrug i forhold til vikingetiden. Første halvdel er mest tilgængelig for elever, mens sværhedsgraden stiger efter ca. 23 minutter. Overvej derfor kun at bruge første halvdel. Der er udarbejdet et kapitelsæt med spørgsmål til udsendelsen (se nedenfor). Udvælg dem, som du synes er mest centrale. Print dem ud og send eleverne på en god gåtur. Giv evt. bestemte elever til opgave at fremlægge svar på nogle af spørgsmålene.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Farvel til vikingetiden

01:	Hvorfor er perioden så dragende (spændende) ifølge Anders Hansen?	00:04:39
02:	Ifølge John Lind - hvad var en viking? (Sådan som ordet blev brugt og forstået dengang)	00:07:05
03:	Hvad er de vigtigste og største misforståelser om perioden - ifølge de to eksperter?	00:07:47
04:	Hvornår startede "vikingetiden" ifølge Anders Hansen? Og hvorfor mener han det?	00:11:38
05:	Hvad var Worsaaes forklaring på vikingeeekspansionen?	00:12:10
06:	Hvad er problemet med Worsaaes forklaring ifølge Anders Hansen?	00:13:00
07:	Hvad er problematikken omkring Holbæk Museum og Gislingebåden?	00:16:07
08:	Hvorfor mon især kommunikationsafdelingerne der især meget gerne vil bruge ordet vikingetid og vikinger? Svaret gives ikke 100% - så du skal selv tænke lidt videre og måske høre de sidste 2-3 min igen.	00:17:22
09:	Hvad gjorde de succesfulde vikinger, som plyndrede i England sidst i 800-tallet - så snart de havde haft succes?	00:21:20
10:	Hvad kendetegnede 1800-tallets periode "romantikken" - og hvad har det med vikingetid at gøre - forklar! (21:47-25:50)	00:21:47

11:	Anders Hansen siger, at man traditionelt har lagt skellet mellem historie og arkæologi til 1050. Hvorfor er det ikke så godt?	00:26:02
12:	Sophie Bønding nævner, at vi stadig lever i Romantikken i dag? Hvad mener hun med det?	00:27:45
13:	Hvorfor er de her nationale narrativer (fortællinger om fx vikingetiden) gode ifølge Anders Hansen?	00:28:16
14:	Gik vikingerne med horn på hjelmene? Og hvor kommer forståelsen af hjelmene fra?	00:30:06
15:	Hvordan brugte nazister vikingetiden og vikingetidens symboler?	00:32:03
16:	Hvad kan højreekstremister bruge vikingetiden til og idealet om en viking? Og hvorfor appellerer vikinger/vikingetid til højreekstremister?	00:38:09
17:	Hvad skete der (i 1800-tallet) med historien om kvinder og kvinders rolle i vikingetiden?	00:47:07
18:	Hvilke eksempler på moderne brug af vikinger og vikingetid nævnes der?	00:47:32
19:	Hvad for et billede af vikinger og vikingetid får vi af tv-serier som fx "Vikings"?	00:49:31